

Projekt nr 13

z 6 grudnia 2018 r.

**UCHWAŁA NR _____ 2018
RADY MIEJSKIEJ W KRAPKOWICACH**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2021, stanowiącego część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2016-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zmianami) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz.1390)

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2021, stanowiący część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2016-2025 - jako załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krapkowic.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Krapkowicach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Burmistrz Krapkowic

Andrzej Kasiura

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
do realizacji w latach 2019-2021 stanowiący część składową strategii rozwiązywania
problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata
2016-2025**

I. Wprowadzenie

1. Zjawisko przemocy w rodzinie jest, obok problemów alkoholowych, jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego. Niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu – ofiar, sprawców, a także świadków. Skutki te dotyczą różnych aspektów życia (sfery emocjonalnej, fizycznej, społecznej, intelektualnej, seksualnej, prawnej) i mogą rzutować na dalsze funkcjonowanie tych osób.

Każde zachowanie agresywne w stosunkach międzyludzkich powinno budzić nasz sprzeciw i chęć zatrzymania go. Tym bardziej takie reakcje powinna powodować przemoc, która ma miejsce w rodzinie, w domu, gdzie chcielibyśmy czuć się bezpiecznie, otrzymywać wsparcie i zrozumienie. Przemoc zaburza to nasze wyobrażenie o spokojnym, bezpiecznym schronieniu, jakim powinien być rodzinny dom.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (tekst jedn. Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz.483 ze zm.) ustanawia podstawowe prawa człowieka. W rozdziale drugim pn. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” są uregulowane zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej , a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Program wyznacza główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na ten problem. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Krapkowice wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o

pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

Prawidłowa realizacja zadań wynikających z Programu, ma przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie, rozwoju oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie oraz profesjonalizacji przedstawicieli i służb zaangażowanych zawodowo w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- b. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137),
- c. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz.1508),
- d. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 998),
- e. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- a. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- b. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c. Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii,
- d. Gminnym Programem Wspierania Rodziny.

3. Pojęcie przemocy w rodzinie - informacje ogólne

Formy przemocy

Przemoc w rodzinie – to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członków rodziny oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących. Przemoc w rodzinie naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym także osobiste normy związane z życiem seksualnym.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- a. **przemoc fizyczna** – to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,
- b. **przemoc psychiczna** – to umyślne działania powodujące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju i funkcjonowania, w tym zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

- c. **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,
- d. **przemoc ekonomiczna**- to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,
- e. **zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i/lub emocjonalnych.

4. Konsekwencje stosowania przemocy

Doświadczenie przemocy domowej odbija się negatywnie na wszystkich uczestnikach rodzinnego dramatu, zarówno dorosłych jak i dzieciach. U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy emocjonalne. Do najczęściej spotykanych objawów, które są skutkiem przemocy zaliczamy: obrażenia ciała, wzrost częstości zachorowań spowodowanych długotrwałym stresem (ból głowy, żołądka), przygnębienie, depresja, niepewność, kompleks niższości, zmienność decyzji, poczucie zagrożenia, problemy ze snem, zaburzenia odżywiania, spożywanie środków psychoaktywnych, popadanie w nałogi, myśli i próby samobójcze.

Osoby, które doświadczyły przemocy w dzieciństwie, mogą mieć poważne trudności w relacjach z innymi. Nierzadko zdarza się, że odtwarzają w dorosłym życiu relacje, których doświadczyły na sobie – zawierając związki, w których będą funkcjonowały w roli ofiary lub sprawcy.

Przemoc domowa odbiera poczucie bezpieczeństwa, a niezwalczana przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i specjaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Krapkowie

Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Mimo, że obserwuje się spadek interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury „Niebieskie Karty”, to jednak w dalszym ciągu znaczna liczba osób korzysta z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników oraz z oferty działającego na terenie Gminy Krapkowie Punktu Konsultacyjnego, a także z pomocy innych instytucji. Ponadto, badania ankietowe przeprowadzone w 2018 r. na potrzeby diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych pokazały, iż ważne jest dalsze pochylenie się nad problemem dotyczącym zjawiska przemocy. Wielu mieszkańców (31%) w tym w szczególności kobiet uczestniczących w badaniu przyznało, że jest to stale rosnący problem. Kobiety przyznały także, że częściej znają przypadki jego występowania i to właśnie one najczęściej

są ofiarami przemocy. Oprócz tego diagnoza dostarczyła informacji, iż znalazła się grupa osób (prawie 9%), która dopuszcza stosowanie przemocy wobec członka rodziny, jeśli przekłada się to na dobro dla domowników. Niestety, podejście dopuszczające stosowanie przemocy może powodować rosnący problem występowania przemocy poszerzając tym samym problem kryzysu rodziny.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki opracowane na podstawie danych pomocy społecznej, policji, GKRPA, Punktu Konsultacyjnego oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Lata	2015	2016	2017
Ogółem liczba rodzin	790	791	744
W tym: rodziny dotknięte przemocą w rodzinie	14	13	12
Ilość osób w rodzinie	56	55	51

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Z zebranych danych wynika, że nastąpił niewielki spadek liczby osób dotkniętych przemocą, które objęte są kompleksową pomocą, w tym finansową OPS w Krapkowicach.

Tabela 2. Konsultacje udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2015-2017.

Lata	2015	2016	2017
konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych	1150	1030	1060
w tym konsultacje dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i sprawców przemocy	110	130	225

Źródło: Punkt Konsultacyjny w Krapkowicach

Liczba konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym pokazuje, że osoby zainteresowane chętnie korzystają z tej formy pomocy. Obserwuje się wzrost świadomości wśród klientów Punktu, którzy coraz bardziej otwarcie mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej.

Tabela 3. Pacjenci Poradni Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska Krapkowice (uzależnieni i współuzależnieni) , osoby stosujące przemoc, osoby dotknięte przemocą w rodzinie) Gmina Krapkowice

Lata	2015	2016	2017
Osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione	256	287	252
Sprawcy przemocy	98	86	64
Osoby dotknięte przemocą	26	28	30

Źródło: *Poradnia Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska Krapkowice*

Poradnia Leczenia Uzależnień przy ul. Jagiellońskiej w Krapkowicach oferuje osobom uzależnionym oraz współuzależnionym możliwość udziału w terapii w grupach terapeutycznych: 2 grupy podstawowe, 1 pogłębiona, 1 grupa dla osób współuzależnionych. Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy domowej prowadzony jest przez PCPR w Krapkowicach. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu w Krapkowicach przy ul. Szkolnej prowadzi działania edukacyjne dla dorosłych, mające na celu uświadomienie problemu przemocy w rodzinie. W 2017 r. udzielono pomocy psychologicznej i wsparcia psychoterapeutycznego 15 osobom doświadczającym przemocy i konsultacji 4 osobom stosującym przemoc domową.

Tabela 4. *Przemoc w rodzinie dane (w skali powiatu) Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach*

Lata	2015	2016	2017
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem:	126	93	40
w tym: kobiet	67	53	28
w tym: mężczyźni	6	13	6
Nieletni	53	27	6

Źródło: *Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach*

Jak wynika z tabeli najbardziej pokrzywdzone przemocą w rodzinie są kobiety a następnie dzieci. Na terenie miasta i gminy Krapkowice działają 3 świetlice środowiskowe w strukturach OPS. Placówki te nie spełniają wprost wymagań ustawy- nie są samodzielnymi jednostkami-jednak realizują wszystkie inne zadania określone dla placówek wsparcia dziennego (zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki w godzinach popołudniowych, rozbudzanie różnych zainteresowań, prowadzenie działalności profilaktycznej z elementami socjoterapii, zapewnienie dzieciom podwieczorku w ramach

dożywiania). W 2017 r. z tej formy wsparcia na terenie gminy Krapkowice ogółem skorzystało **130 osób**:

- świetlica w Ściborowicach - 40 osób,
- świetlica w Krapkowicach, ul. Damrota - 70 osób,
- świetlica w Krapkowicach, ul. Kościelna - 20 osób.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krapkowicach w ramach współpracy, zgodnie z gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zatrudnia psychologa dla osób dorosłych i dzieci dotkniętych przemocą domową. W 2017 r. z terapii psychologicznej skorzystało 45 osób (28 dorosłych i 17 dzieci). Łącznie psycholog zrealizował 167 spotkań w formie terapii, konsultacji i porad psychologicznych.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 5. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez poszczególne instytucje

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Niebieskie Karty 2015	Niebieskie Karty 2016	Niebieskie Karty 2017
Pomoc społeczna	18	7	10
Policja	51	41	26
GKRPA	11	13	4
Ochrona zdrowia	0	0	0
Oświata	1	0	2
Ogółem	81	61	42

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przedstawione powyżej zestawienia pokazują, iż w 2017 roku procedura została głównie wszczęta przez przedstawicieli policji oraz przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej i GKRPA w Krapkowicach. Liczba wszczętych procedur ma tendencję spadkową, jednak w bieżącym roku od stycznia do 30 listopada wszczęto 45 procedur „Niebieskie karty”.

Tabela 6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

	Procedura Niebieskie Karty 2017
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	2
Liczba zawiadomień złożonych do sądu rodzinnego z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych	5
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	7
Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	31
Powołanie grup roboczych	36

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

III. Zasady działania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowaniu przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,

3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. Cele Programu, obszary, rodzaje działań, wskaźniki oraz realizatorzy zadań

Program oparty jest na wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, który wyznacza cztery priorytetowe obszary do realizacji:

- a. profilaktyka i edukacja społeczna,
- b. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- c. oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- d. podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele programu:

- a. zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b. zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c. zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d. podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

OBSZAR 1 : PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Kierunki działań:

**zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie,
podniesienie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy domowej,**

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na terenie Gminy Krapkowice zajmujących się problematyką przemocy	Informacje prasowe, Kolportaż plakatów, ulotek, broszur oraz informatorów, Informacje na stronie internetowej OPS	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Działania ciągłe 2019-2021

	<p>(upowszechnianie baz danych o placówkach udzielających wsparcia),</p> <p>Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy poprzez edukację środowiska lokalnego</p> <p>Rozpowszechnianie wiedzy w rodzinach na temat stosowania przemocy</p>	<p>Spotkania społeczności lokalnej z przedstawicielami oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej na temat zjawiska przemocy i procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>Udostępnianie zbiorów bibliotecznych i czasopism zgromadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej, Punkcie Konsultacyjno Terapeutycznym</p>	<p>przedstawiciele policji, członkowie GKRPA członkowie grup roboczych</p> <p>Pracownicy OPS Członkowie GKRPA</p>	
2.	<p>Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, cyberprzemocą,</p>	<p>prowadzenie zajęć wychowawczych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od agresji, programy profilaktyczne przekazanie informacji dot. Instytucji pomocowych dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom,</p>	<p>placówki oświatowe, świetlice środowiskowe</p>	<p>Działania ciągłe 2019-2021</p>
3.	<p>Organizowanie lub współorganizowanie działań służących wzmocnieniu więzi w rodzinach, prowadzenie poradnictwa dla rodzin zagrożonych przemocą</p>	<p>pikniki rodzinne, festyny, zawody sportowe, Kampanie profilaktyczne, pogadanki w szkołach podczas spotkań z rodzicami,</p>	<p>Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, świetlice środowiskowe, GKRPA w Krapkowicach Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja</p>	

Wskaźniki:

- liczba spotkań organizowanych dla mieszkańców gminy,
- liczba rozprawionych ulotek, informatorów, broszur i plakatów,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa,
- liczba placówek prowadzących poradnictwo
- liczba przeprowadzonych kampanii i programów profilaktycznych,

OBSZAR 2: OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

Kierunki działań:

zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie, poprawa jakości systemu działań pomocowych, doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie, osoby zajmujące się problemem przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, interwencja kryzysowa, realizacja procedury „Niebieskie Karty”	OPS, policja, służba zdrowia, punkt konsultacyjny, sądy, prokuratura, pedagodzy szkolni, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, grupy robocze, GKRPA, Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Turystyczne	Działania ciągłe 2019-2021
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	odseparowanie sprawcy od ofiary, zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie, kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk,	policja, sądy, prokuratura Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w rodzinie, Kuratorzy sądowi	Działania ciągłe 2019-2021
3.	Udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i	udzielanie bezpiecznego schronienia osobom	OPS, policja, sądy, prokuratura	Działania ciągłe 2019-2021

	zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu	dorostym lub rodzinom dotkniętym przemocą, udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy, pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą, kierowanie do mieszkań chronionych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,	Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy Starostwie Powiatowym w Krapkowicach,	
4.	Pomoc rodzinom przezywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, konsultacje, poradnictwo dla tych rodzin, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, (w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy i uzależnień), Pomoc psychologiczna i psychiatryczna	OPS Krapkowice, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, ZI, Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Leczenia Uzależnień, Oświata	Działania ciągle 2019-2021
5.	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Odebranie dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, (zgodnie z procedurą postępowania na podst. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r.).	Pracownicy socjalni, policja, pracownicy służby zdrowia wykonujący zawód medyczny,	

Wskaźniki:

- liczba rodzin/ osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba utworzonych grup roboczych,
- liczba osób / rodzin kierowanych do OIK, SOW, mieszkań chronionych,
- liczba wniosków kierowanych do Sądu,
- liczba zawiadomień kierowanych do prokuratury,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur NIEBIESKIE KARTY z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.

OBSZAR 3: ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC W RODZINIE

Kierunki działań:

interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie, realizowanie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresaci: osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Oddziaływania zmierzające do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie, dążenie do uświadomienia sprawcy konsekwencji stosowania przemocy,	Kierowanie i motywowanie przez ZI oraz grupy robocze do udziału w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy Motywowanie sprawców przemocy do zmiany zachowań, wskazywanie pozytywnych wzorców do naśladowania, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, procedura Niebieskie Karty, Kierowanie spraw do Sądu i Prokuratury, współpraca w tym zakresie z kuratorami sądowymi,	Poradnia Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska w Krapkowicach, PCPR, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krapkowicach, ul. Szkolna, ZI, grupy robocze, policja, we współpracy z Sądem i Prokuraturą,	Działania ciągłe 2019-2021

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart –A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba zakończonych spraw w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczba wszczętych postępowań na wniosek ZI,
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą domową,
- liczba informacji przekazanych do Sądu w zakresie zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

**OBSZAR 4 : PODNOSZENIE KOMPETNCJI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI
PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**

Kierunki działań:

wzmacnianie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Adresaci: przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Doskonalenie kadr zajmujących się problemem przemocy w rodzinie	Szkolenia, konferencje, konsultacje dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, a także dla pracowników OPS, przedstawicieli służby zdrowia, policji, oświaty. Samokształcenie – korzystanie z dostępnych zbiorów bibliotecznych i czasopism zgromadzonych w OPS oraz w Punkcie Konsultacyjno-terapeutycznym,	OPS Krapkowice, ZI, GKRPA w Krapkowicach	Działania ciągle 2019-2021

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, konferencji,
- liczba przeszkolonych osób,

Przewidywane efekty realizacji programu.

- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
- Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.

V. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- Oświaty,
- Ochrony zdrowia,
- Organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi.

1. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji, gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc jest udzielana między innymi w przypadku występowania przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub

ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie funkcjonariusz Policji wykonujący obowiązki służbowe wspólnie pracownikiem socjalnym, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia zaświadczenia, o którym mowa powyżej,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała),
- przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie przedstawiciel ochrony zdrowia wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także pracownikiem socjalnym uczestniczy w podejmowaniu decyzji o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń jest ofiarą przemocy lub przestępstwa podejmuje następujące działania:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowane mogą być także:

- tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych m. in. z zakresu przemocy domowej , problemów uzależnień, trudności wychowawczych,
- inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych i środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace Zespołu Interdyscyplinarnego w danym obszarze.

FINANSOWANIE

Finansowanie zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ujęte jest w preliminarzu wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

MONITOROWANIE

Realizację zadań wynikających z programu koordynuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Monitorowanie i ocena przydatności odbywać się będą poprzez przedstawianie Burmistrzowi Krapkowic w terminie do 31 stycznia każdego roku sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji zebranych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Sporządził: Celina Klimowicz

Zatwierdził: Marlena Kornaś

Uzasadnienie

Do Projektu Uchwały Nr 13 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2021, stanowiącego część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2016-2025.

Uchwałę podejmuje się na podstawie przepisów przytoczonych w jej wstępie w celu realizowania przez gminę w ramach uchwalonego programu działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.